

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ІНІ економіки і права
Кафедра економіки підприємства, обліку і аудиту

**Методичні рекомендації
з організації самостійної роботи студентів
з дисципліни «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств»
для студентів спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства»
всіх форм навчання**

Черкаси - 2014

УДК 658(075.8)
ББК 65.291.213я73-1
М 55

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол №6 від 27 березня, 2014)*

Рецензенти:

Андріяко Ю.В., к.е.н., доцент
Маренич А.І., к.е.н., доцент

Мехеда Н.Г.

М 55

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» для студентів спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства» всіх форм навчання / Укл. Н.Г. Мехеда. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2014. – 28 с.

УДК 658(075.8)
ББК 65.291.213я73-1

ВСТУП

Мета викладання дисципліни полягає у засвоєнні знань з економіки, організації та ефективності господарювання об'єднань підприємств.

Завданням курсу «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» є вивчення теоретичних засад економіки і організації функціонування інтегрованих структур – об'єднань підприємств, набуття навичок аналізу організаційних резервів підвищення ефективності господарювання.

Предметом дисципліни є закономірності функціонування і розвитку об'єднань підприємств.

Відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання.
2. Спеціалізація і кооперація об'єднань підприємств.
3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств.
4. Холдингова організація об'єднань підприємств.
5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств.
6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств.
7. Організація циклу «дослідження – виробництво» в об'єднанні підприємств і наукових установ.
8. Фінансування об'єднань підприємств.
9. Особливості діяльності промислово-фінансових груп.
10. Глобалізація ринків і транснаціональні корпорації.
11. Стратегічні альянси підприємств.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання

Вступ до курсу «Економіка й організація діяльності об'єднань підприємств». Предмет та завдання курсу. Історія його становлення та розвитку. Зв'язок курсу з іншими економічними дисциплінами.

Сутність об'єднань підприємств. Види об'єднань підприємств. Міжнародна класифікація об'єднань підприємств. Характеристика діяльності основних видів об'єднань підприємств (концерн, консорціум, корпорація, асоціація, картель, трест, промислово-фінансова група, холдинг, транснаціональні корпорації та стратегічні альянси).

Законодавча база функціонування об'єднань підприємств в Україні. Правові аспекти створення об'єднань підприємств. Порядок створення та державної реєстрації об'єднань підприємств. Види діяльності об'єднань підприємств, які підлягають ліцензуванню. Права та обов'язки об'єднань підприємств. Економічна, соціальна та інші види діяльності об'єднань підприємств. Управління об'єднаннями підприємств.

Дослідження історії, сучасного розвитку та основні форми об'єднань підприємств в Україні. Особливості функціонування об'єднань підприємств в Україні й за кордоном. Роль об'єднань підприємств в умовах вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку.

Тема 2. Спеціалізація та кооперація об'єднань підприємств

Головні тенденції розвитку сучасних форм організації виробництва.

Економічна сутність спеціалізації (розподілу) підприємств об'єднань. Основні види спеціалізації, їх характеристика, особливості, переваги й недоліки в сучасних умовах господарювання.

Кооперування підприємств об'єднань. Основні форми кооперування, їх особливості. Аналіз особливостей сучасних процесів розвитку спеціалізації та кооперування об'єднань підприємств в умовах української економіки. Економічні переваги об'єднань підприємств, обумовлені спеціалізацією та

кооперацією виробництва. Світовий досвід розвитку сучасних форм організації виробництва у межах об'єднань підприємств.

Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств

Поле діяльності об'єднань підприємств та фактори, що впливають на їхній розвиток.

Основні цілі й напрямки державного впливу на діяльність об'єднань підприємств. Державна підтримка діяльності об'єднань підприємств. Форми державного регулювання діяльності об'єднань підприємств.

Узгодження діяльності об'єднань підприємств з антимонопольним законодавством. Особливості державного регулювання різних типів об'єднань підприємств.

Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств

Поняття холдингу. Цілі створення холдингової організації об'єднань підприємств. Особливості організації діяльності холдингової компанії. Економічні основи діяльності холдингу. Особливості управління холдинговою організацією. Економічний та фінансовий аналіз діяльності підприємств холдингової компанії. Аналіз та оцінка розвитку вітчизняних холдингових компаній. Узгодження виробничих, інвестиційних та збутових програм дочірніх підприємств холдингу. Керівні та виконавчі органи управління холдинговою організацією об'єднань підприємств.

Тема 5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств

Загальні принципи управління об'єднаннями підприємств. Поняття організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств. Типи організаційно-управлінських структур, їх характеристика. Основні функції організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств. Виконавчі органи управління об'єднань підприємств. Особливості застосування різних видів організаційно-управлінських структур у різних типах об'єднань підприємств. Стратегія горизонтальної та вертикальної інтеграції діяльності об'єднань підприємств. Сучасні тенденції розвитку організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств.

Аналіз організаційного рівня управління об'єднанням. Аналіз ефективності управлінських рішень.

Тема 6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств

Цілі, задачі та напрямки регулювання діяльності об'єднань підприємств. Особливості регулювання різних видів діяльності, в тому числі економічною, фінансовою, виробничою, науковою діяльністю. Аналіз інформаційних потоків в об'єднаннях підприємств. Повноваження регулюючих структур в різних типах об'єднань підприємств. Критерії ефективності регулювання та оцінка рівня ефективності регулюючих впливів.

Змістовий модуль 2

Тема 7. Організація циклу «дослідження-виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах

Цілі створення науково-виробничих об'єднань підприємств. Роль та місце науково-виробничих об'єднань серед організаційних форм поєднання науки й виробництва. Поняття, структура, умови функціонування господарчого механізму науково-виробничого об'єднання. Організаційна структура управління науково-виробничим об'єднанням (НВО).

Пропорційність підрозділів НВО. Продукція НВО, проблеми її вартісної оцінки. Тривалість циклу «дослідження-виробництво» та шляхи його скорочення.

Структура науково-виробничого персоналу й форми організації його праці. Основи оцінки ефективності НВО. Удосконалення матеріального стимулювання в ланцюгу «дослідження-виробництво». Джерела фінансування НВО. Планування, контроль доходів й витрат НВО.

Сучасні форми організації комплексів "дослідження-виробництво". Технопарки і технополіси як сучасні форми об'єднання наукових досягнень з виробництвом. Закордонний і український досвід діяльності технопарків і технополісів.

Тема 8. Фінансування об'єднань підприємств

Фінансова діяльність господарських систем, її основні елементи. Головні принципи організації фінансової діяльності об'єднань підприємств. Організація фінансових служб об'єднань підприємств. Особливості розподілу прибутку в різних типах об'єднань підприємств. Формування фінансового плану об'єднань підприємств, контроль за його виконанням. Джерела фінансування об'єднань підприємств. Фінансово-кредитний механізм функціонування об'єднань підприємств. Фінансові й інвестиційні операції об'єднань підприємств. Бюджетування діяльності підприємств об'єднань як основа підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Переваги й недоліки фінансової діяльності об'єднань підприємств у порівнянні з окремими самостійними підприємствами.

Особливості аналізу фінансового стану об'єднань підприємств. Аналіз забезпеченості об'єднань підприємств власними обіговими коштами.

Тема 9. Особливості діяльності промислово-фінансових груп

Промислово-фінансова група: зміст, засновники та основні функції. Цілі і завдання створення та функціонування промислово-фінансових груп (ПФГ). Роль ПФГ у функціонуванні ринкової економіки. Основні завдання та напрямки діяльності ПФГ. Правова основа функціонування ПФГ в Україні. Особливості організації, управління та регулювання діяльності ПФГ. Світовий досвід функціонування ПФГ. Аналіз тенденцій розвитку ПФГ в Україні.

Тема 10. Глобалізація ринків та транснаціональні корпорації

Сучасні тенденції глобалізації світових економічних процесів. Переваги й недоліки глобалізації ринків. Вплив глобалізації на економічний розвиток держав. Форми глобалізації ринків, аналіз сучасних масштабів глобалізації. Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародного бізнесу. Історія розвитку транснаціональних корпорацій (ТНК). Еволюція організаційних структур ТНК. Цілі і завдання створення та функціонування ТНК. Правова основа функціонування ТНК. Економічний механізм діяльності ТНК. Особливості

організації, управління та регулювання діяльності ТНК. Проблеми транснаціоналізації української економіки.

Тема 11. Стратегічні альянси підприємств

Стратегічний альянс як цілеспрямований тип господарського об'єднання підприємств. Цілі та завдання створення та функціонування стратегічних альянсів підприємств. Форми стратегічних транснаціональних альянсів. Роль стратегічних альянсів підприємств у функціонуванні ринкової економіки. Фактори і мотиви розвитку стратегічних транснаціональних альянсів. Правова основа функціонування стратегічних альянсів підприємств в Україні. Особливості організації, управління та регулювання діяльності господарських об'єднань підприємств за типом стратегічного альянсу. Світовий досвід функціонування стратегічних альянсів підприємств. Аналіз тенденцій розвитку стратегічних альянсів підприємств в Україні.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНО-СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Об'єднання підприємств як суб'єкт господарювання

Питання для обговорення

1. Сутність об'єднань підприємств.
2. Міжнародна класифікація об'єднань підприємств.
3. Характеристика діяльності основних видів об'єднань підприємств(концерн, консорціум, корпорація, асоціація, картель, трест, промислово-фінансова група, холдинг, транснаціональні корпорації та стратегічні альянси).
4. Законодавча база функціонування об'єднань підприємств в Україні. Особливості функціонування об'єднань підприємств в Україні й за кордоном.
5. Роль об'єднань підприємств в умовах вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Дослідження історії та сучасного розвитку головних форм об'єднань підприємств в Україні.
2. Міжнародна класифікація об'єднань підприємств. Переваги й недоліки основних елементів механізму функціонування різних організаційно-правових форм діяльності.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару. При підготовці до семінару особливу увагу слід звернути на визначення економічної сутності об'єднань підприємств та їх роль в умовах вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку.

Література: [1 - 5].

Тема 2. Спеціалізація та кооперація об'єднань підприємств

Питання для обговорення

1. Економічна сутність спеціалізації підприємств об'єднань.
2. Кооперування підприємств об'єднань.
3. Аналіз особливостей сучасних процесів розвитку спеціалізації та кооперування об'єднань підприємств в умовах української економіки.
4. Економічні переваги об'єднань підприємств, обумовлені спеціалізацією та кооперацією виробництва.
5. Світовий досвід розвитку сучасних форм організації виробництва у межах об'єднань підприємств.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Законодавчо-правові основи функціонування різних форм об'єднань підприємств.
2. Особливості функціонування об'єднань підприємств в Україні й за кордоном

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару. Особливу увагу слід звернути на особливості спеціалізації і кооперування об'єднань підприємств та економічні переваги об'єднань підприємств, обумовлені спеціалізацією та кооперацією виробництва.

Література: [1 - 5].

Тема 3. Державне регулювання діяльності об'єднань підприємств

Питання для обговорення

1. Поле діяльності об'єднань підприємств та фактори, що впливають на їхній розвиток.
2. Основні цілі й напрямки державного впливу на діяльність об'єднань підприємств.
3. Державна підтримка діяльності об'єднань підприємств.

4. Форми державного регулювання діяльності об'єднань підприємств.

5. Узгодження діяльності об'єднань підприємств з антимонопольним законодавством.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Об'єднання підприємств у комунальному господарстві країн СНД.
2. Дослідження досвіду створення об'єднань підприємств у будівництві.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару. В процесі підготовки особливу увагу необхідно звернути на такі питання, як визначення основних цілей і напрямків державного впливу на діяльність об'єднань підприємств, а також форми і методи державного регулювання діяльності об'єднань підприємств.

Література: [1 - 5].

Тема 4. Холдингова організація об'єднань підприємств

Питання для обговорення

1. Особливості організації діяльності холдингової компанії.
2. Економічні основи діяльності холдингу.
3. Особливості управління холдинговою організацією.
4. Економічний та фінансовий аналіз діяльності підприємств холдингової компанії.
5. Аналіз та оцінка розвитку вітчизняних холдингових компаній.
6. Керівні та виконавчі органи управління холдинговою організацією об'єднань підприємств.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Аналіз особливостей сучасних процесів розвитку форм організації виробництва (інтрапренерство, лізинг, франчайзинг, технополіси, та ін.).

2. Сучасні форми організації виробництва в об'єднаннях підприємств України.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

Тема 5. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств

Питання для обговорення

1. Загальні принципи управління об'єднаннями підприємств.
2. Типи організаційно-управлінських структур, їх характеристика та основні функції.
3. Виконавчі органи управління об'єднань підприємств.
4. Особливості застосування різних видів організаційно-управлінських структур у різних типах об'єднань підприємств.
5. Сучасні тенденції розвитку організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств.
6. Аналіз організаційного рівня управління об'єднанням.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Світовий досвід розвитку спеціалізації та кооперації в межах об'єднань підприємств.
2. Стратегічні напрямки розвитку горизонтальної та вертикальної інтеграції діяльності об'єднань підприємств.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару. *Література: [1 - 5].*

Тема 6. Регулювання діяльності об'єднань підприємств

Питання для обговорення

1. Цілі, задачі та напрямки регулювання діяльності об'єднань підприємств.
2. Особливості регулювання різних видів діяльності, в тому числі економічною, фінансовою, виробничою, науковою діяльністю.
3. Аналіз інформаційних потоків в об'єднаннях підприємств.
4. Повноваження регулюючих структур в різних типах об'єднань підприємств.
5. Критерії ефективності регулювання та оцінка рівня ефективності регулюючих впливів.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Досвід країн Європейського Союзу в приватизації підприємств комунального господарства.
2. Досвід Великобританії у приватизації підприємств комунального господарства.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

Тема 7. Організація циклу «дослідження-виробництво» в об'єднаннях підприємств та наукових установах

Питання для обговорення

1. Роль та місце науково-виробничих об'єднань серед організаційних форм поєднання науки й виробництва.
2. Організаційна структура управління науково-виробничим об'єднанням (НВО).
3. Оцінка ефективності НВО.

4. Джерела фінансування НВО. Планування, контроль доходів й витрат НВО.

5. Технопарки і технополіси як сучасні форми об'єднання наукових досягнень з виробництвом.

6. Закордонний і український досвід діяльності технопарків і технополісів.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Світовий досвід у приватизації будівельних підприємств.
2. Особливості організації, управління та економічна основа діяльності холдингової компанії.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

Тема 8. Фінансування об'єднань підприємств

Питання для обговорення

1. Головні принципи організації фінансової діяльності об'єднань підприємств.
2. Організація фінансових служб об'єднань підприємств.
3. Особливості розподілу прибутку в різних типах об'єднань підприємств.
4. Джерела фінансування об'єднань підприємств.
5. Фінансово-кредитний механізм функціонування об'єднань підприємств.
6. Аналіз фінансового стану об'єднань підприємств.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Особливості організації, управління та економічна основа діяльності холдингової компанії.

2.Реалізація холдингового управління в Україні: проблеми, прогнози, рішення.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

Тема 9. Особливості діяльності промислово-фінансових груп

Питання для обговорення

1. Промислово-фінансова група: зміст, засновники та основні функції завдання і напрямки діяльності.
2. Правова основа функціонування ПФГ в Україні.
3. Особливості організації, управління та регулювання діяльності ПФГ.
4. Світовий досвід функціонування ПФГ.
5. Аналіз тенденцій розвитку ПФГ в Україні.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Конкурсні моделі організації управління комунальним господарством в Україні.
2. Промислово-фінансова група: зміст, засновники та основні функції завдання і напрямки діяльності.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

Тема 10. Глобалізація ринків та транснаціональні корпорації

Питання для обговорення

1. Сучасні тенденції глобалізації світових економічних процесів.
2. Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародного бізнесу.
3. Правова основа функціонування ТНК.
4. Економічний механізм діяльності ТНК.
5. Особливості організації, управління та регулювання діяльності ТНК.
6. Проблеми транснаціоналізації української економіки.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Відмінності виробничої, загальної та організаційної структур управління різних форм об'єднань підприємств.
2. Особливості організації, управління та регулювання діяльності ТНК.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

Тема 11. Стратегічні альянси підприємств

Питання для обговорення

1. Стратегічний альянс як цілеспрямований тип господарського об'єднання підприємств.
2. Форми стратегічних транснаціональних альянсів.
3. Правова основа функціонування стратегічних альянсів підприємств в Україні.
4. Організація, управління та регулювання діяльності господарських об'єднань підприємств за типом стратегічного альянсу.
5. Світовий досвід функціонування стратегічних альянсів підприємств.
6. Аналіз тенденцій розвитку стратегічних альянсів підприємств в Україні.

Самостійна робота

Підготувати реферат на тему:

1. Проблеми стратегічного планування в об'єднаннях підприємств різних форм власності.
2. Світовий досвід функціонування стратегічних альянсів підприємств.

Методичні рекомендації

При підготовці до семінару студент повинен опрацювати теоретичний матеріал до теми та підготувати усні відповіді на питання для обговорення. Студент повинен знати і розуміти визначення і економічну сутність основних термінів і понять теми семінару.

Література: [1 - 5].

ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Поточне оцінювання знань

Об'єктом поточного контролю знань студентів є:

- робота на практичному (семінарському) занятті: усна (письмова) відповідь при обговоренні питань теми, яка виноситься на практичне (семінарське) заняття самостійна підготовка питання;

- виконання модульних контрольних завдань;
- виконання самостійних завдань(обов'язкових і вибіркових);
- виконання науково-дослідної роботи.

Модульний контроль

Протягом семестру з дисципліни „Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств” передбачено проведення двох модульних контролів відповідно з тематичним планом дисципліни. Перший модульний контроль проводиться по темам 1-6. Другий модульний контроль проводиться по темам 7-11.

Підсумковий контроль

Відповідно до навчального плану спеціальності підсумковий контроль знань з дисципліни „Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств” проводиться в формі екзамену.

Підсумкова оцінка знань студентів здійснюється на останньому практичному занятті шляхом виведення підсумкового балу результатів діяльності студента.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного, модульного і підсумкового контролю знань.

Робота студента протягом семестру оцінюється від 0 до 100 балів, які розподіляються наступним чином:

-	Модуль 1							Модуль 2 Підсумковий контроль	Загальна сума балів
	Змістовий модуль 1								
Кількість балів за модуль	25							50	100
Тема	T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК№1		
Кількість балів	3	3	3	4	3	4	5		
В тому числі за видами робіт:									
Лекції	-	-	-	-	-	-			
Практичні заняття	1	1	1	2	1	2			
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2			
	Змістовий модуль 2								
Кількість балів за модуль	25								
Тема	T7	T8	T9	T10	T11	МК№2	5		
Кількість балів	4	4	4	4	4				
В тому числі за видами робіт:									
Лекції	-	-	-	-	-				
Практичні заняття	2	2	2	2	2				
Самостійна робота студента	2	2	2	2	2				

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою, яке переводиться в 4 бальну в такому порядку:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ЧНУ	Оцінка за 4-и бальною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (добре)
C	75-81	
D	68-74	
E	60-67	3 (задовільно)
FX	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ»

1. Сутність об'єднань підприємств. Види об'єднань підприємств.
2. Міжнародна класифікація об'єднань підприємств.
3. Характеристика діяльності основних видів об'єднань підприємств.
4. Порядок створення та державної реєстрації об'єднань підприємств.
5. Види діяльності об'єднань підприємств, які підлягають ліцензуванню.
6. Права та обов'язки об'єднань підприємств.
7. Економічна, соціальна та інші види діяльності об'єднань підприємств.
8. Особливості функціонування об'єднань підприємств в Україні й за кордоном.
9. Економічна сутність спеціалізації (розподілу) підприємств об'єднань.
10. Основні види спеціалізації, їх характеристика, особливості, переваги й недоліки в сучасних умовах господарювання.
11. Кооперування підприємств об'єднань. Основні форми кооперування, їх особливості.
12. Поле діяльності об'єднань підприємств та фактори, що впливають на їхній розвиток.
13. Державна підтримка діяльності об'єднань підприємств.
14. Форми державного регулювання діяльності об'єднань підприємств.
15. Поняття холдингу. Особливості організації діяльності холдингової компанії.
16. Економічні основи діяльності холдингу та особливості управління холдинговою організацією.
17. Економічний та фінансовий аналіз діяльності підприємств холдингової компанії.
18. Загальні принципи управління об'єднаннями підприємств.
19. Типи організаційно-управлінських структур, їх характеристика.

20. Основні функції організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств.
21. Виконавчі органи управління об'єднань підприємств.
22. Особливості застосування різних видів організаційно-управлінських структур у різних типах об'єднань підприємств.
23. Стратегія горизонтальної та вертикальної інтеграції діяльності об'єднань підприємств.
24. Сучасні тенденції розвитку організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств.
25. Аналіз організаційного рівня управління об'єднанням.
26. Аналіз ефективності управлінських рішень.
27. Аналіз інформаційних потоків в об'єднаннях підприємств.
28. Роль та місце науково-виробничих об'єднань серед організаційних форм поєднання науки й виробництва.
29. Поняття, структура, умови функціонування господарчого механізму науково-виробничого об'єднання.
30. Організаційна структура управління науково-виробничим об'єднанням.
31. Тривалість циклу «дослідження-виробництво» та шляхи його скорочення.
32. Структура науково-виробничого персоналу й форми організації його праці. Основи оцінки ефективності НВО.
33. Удосконалення матеріального стимулювання в ланцюгу «дослідження-виробництво».
34. Джерела фінансування НВО.
35. Планування, контроль доходів й витрат НВО.
36. Технопарки і технополіси як сучасні форми об'єднання наукових досягнень з виробництвом.
37. Фінансова діяльність господарських систем, її основні елементи.
38. Організація фінансових служб об'єднань підприємств.
39. Особливості розподілу прибутку в різних типах об'єднань підприємств.

40.Формування фінансового плану об'єднань підприємств, контроль за його виконанням.

41.Джерела фінансування об'єднань підприємств.

42.Фінансово-кредитний механізм функціонування об'єднань підприємств.

43.Фінансові й інвестиційні операції об'єднань підприємств.

44.Бюджетування діяльності підприємств об'єднань як основа підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

45.Переваги й недоліки фінансової діяльності об'єднань підприємств у порівнянні з окремими самостійними підприємствами. 46.Аналіз фінансового стану об'єднань підприємств.

47.Промислово-фінансова група: зміст, засновники та основні функції.

48. Цілі і завдання створення та функціонування промислово-фінансових груп.

49.Роль ПФГ у функціонуванні ринкової економіки.

50.Основні завдання та напрямки діяльності ПФГ.

51.Правова основа функціонування ПФГ в Україні.

52.Особливості організації, управління та регулювання діяльності ПФГ.

53.Сучасні тенденції глобалізації світових економічних процесів.

54.Переваги й недоліки глобалізації ринків.

55.Вплив глобалізації на економічний розвиток держав.

56.Форми глобалізації ринків, аналіз сучасних масштабів глобалізації.

57.Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародного бізнесу.

58.Еволюція організаційних структур ТНК.

59. Цілі і завдання створення та функціонування ТНК.

60.Правова основа функціонування ТНК.

61.Економічний механізм діяльності ТНК.

62.Особливості організації, управління та регулювання діяльності ТНК.

63.Цілі та завдання створення та функціонування стратегічних альянсів підприємств.

64.Форми стратегічних транснаціональних альянсів.

ТЕМАТИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ

1. Дослідження історії та сучасного розвитку головних форм об'єднань підприємств в Україні.
2. Міжнародна класифікація об'єднань підприємств. Переваги й недоліки основних елементів механізму функціонування різних організаційно-правових форм діяльності.
3. Законодавчо-правові основи функціонування різних форм об'єднань підприємств.
4. Особливості функціонування об'єднань підприємств в Україні й за кордоном.
5. Об'єднання підприємств у комунальному господарстві країн СНД.
6. Дослідження досвіду створення об'єднань підприємств у будівництві.
7. Аналіз особливостей сучасних процесів розвитку форм організації виробництва (інтрапренерство, лізинг, франчайзинг, технополіси, технопарки).
8. Сучасні форми організації виробництва в об'єднаннях підприємств України.
9. Світовий досвід розвитку спеціалізації та кооперації в межах об'єднань підприємств.
- 10.10. Стратегічні напрямки розвитку горизонтальної та вертикальної інтеграції діяльності об'єднань підприємств.
11. Державне регулювання та державна підтримка діяльності об'єднань підприємств. Антимонопольне законодавство України.
12. Досвід країн Європейського Союзу в приватизації підприємств комунального господарства.
13. Досвід Великобританії у приватизації підприємств комунального господарства.
14. Світовий досвід у приватизації будівельних підприємств.
15. Особливості організації, управління та економічна основа діяльності холдингової компанії.

16.Реалізація холдингового управління в Україні: проблеми, прогнози, рішення.

17.Конкурсні моделі організації управління комунальним господарством в Україні.

18.Відмінності виробничої, загальної та організаційної структур управління різних форм об'єднань підприємств.

19.Проблеми стратегічного планування в об'єднаннях підприємств різних форм власності.

20.Порівняльний аналіз функцій управління об'єднаннями підприємств різних форм власності.

21. Особливості побудови й тенденції розвитку організаційно-управлінських структур об'єднань підприємств.

22.Особливості регулювання різних видів діяльності, критерії та оцінка рівня ефективності впливів через регулювання.

23. Аналіз альтернативних стратегій розвитку сучасних об'єднань підприємств.

24.Маркетингова система управління та організації діяльності сучасних корпорацій.

25.Цілі створення та сучасні форми організації комплексу "дослідження-виробництво".

26.Зарубіжний і український досвід діяльності технопарків і технополісів як сучасних форм організації поєднання наукових досліджень з виробництвом.

27.Напрямки використання та структура інвестицій в об'єднаннях підприємств України на сучасному етапі розвитку.

28.Головні напрямки і темпи розвитку інноваційних процесів у провідних країнах світу і в Україні на сучасному етапі розвитку.

29.Основні принципи організації фінансової діяльності та фінансово-кредитний механізм функціонування об'єднань підприємств.

30.Сучасне становище та тенденції розвитку транснаціональних корпорацій як суб'єктів міжнародного бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Транснаціональні корпорації: Навч. посібник / В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький та інші. – К.: Таксон, 2001. – 304 с.
2. Суторміна В.М., Федосов В.М., Рязанова Н.С. Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посібник – К.: Либідь, 1993.
3. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: Навч. посіб. / Чепурда Л.М., Беляєва С.С., Плахотнікова М.В. та ін. За заг. ред. Л.М. Чепурди.- К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 272 с.
4. Економіка підприємства та міжнародних компаній: навч. пос. / В.А Федорова, О.А. Соловійова – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 232 с.
5. Економіка нових форм господарювання: Навч. посібник для ВНЗ / Тирпак В.І. – Тернопіль, 2000. - 360 с.
6. Конспект лекцій з курсу “ Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств “ (для студентів спеціальності 7.050107 - «Економіка підприємства» денної та заочної форми навчання). / Укл.: Величко В.В.. - Харків: ХНАМГ, 2007- 61 с.
7. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : конспект лекцій для студ. спец. "Економіка підприємства" денної й заочної форм навчання та студ. ФПФ / О.І. Карінцева, М.О. Харченко, О.В. Люльов та ін. - Суми: СумДУ, 2011. - 58 с.
8. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств [Електронний ресурс] : курс лекцій. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 170 с.

Додаткова

1. Конституція України. . –К.: Вид. Верховної Ради України, 1996.
2. Закон України "Про акціонерні товариства" // Відомості Верховної Ради України. - 2008, № 50-51.
3. Закон України "Про промислово-фінансові групи в Україні" //Відомості Верховної Ради України.-1996.-№23.

4. Закон України "Про режим іноземного інвестування" //Відомості Верховної Ради України.-1996.-№19.

5. Закон України "Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків "Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка", "Інститут електрозварювання ім. Є.О. Пагона", "Інститут монокристалів" від 16.07.1999 р. – К., 1999.

6. Закон України "Про цінні папери і фондову біржу",- К.: Парламентське видання, 2000.

7. Бернар И., Колли Ж.-К. Толковый экономический и финансовый словарь: В 2-х томах – Пер с франц. – М.: 1994.

8. Инвестиционные процессы в условиях глобализации / под ред. проф. В.П. Колесова, проф. М.Н. Осьмовой. – М.: ТЕИС, 2004.

9. Портер М. Международная конкуренция: Пер с англ. / Под ред. и с предисл. В.Д. Щетинина.- М.: Международные отношения, 1993.- 896 с.

10. Галпин Т. Дж., Хендон М. Полное руководство по слияниям и поглощениям компаний. – М.: 2005. – 240 с.

11. Горбатов В.М. Конкурентоспособность и циклы развития интегрированных структур бизнеса / В.М. Горбатов. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2006. – 592 с.

12. Гохан П. Слияния, поглощения и реструктуризация компаний / П. Гохан. – М.:Альпина, 2006. – 742 с.

13. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями. – М.: 2002.

14. Курс предпринимательства / Под ред. В.Л. Горфинкеля. – М.: Финансы, 1997. – 439 с.

15. Ленский Е.В. Корпоративный бизнес / Под ред. О.Н. Сосковца. – Минск, 2001. – 480 с.

16. Пільги для технопарків // Діловий вісник. – 2002. - №4. – С. 16

17. Селезнев В.В. Основы рыночной экономики Украины: Уч. пособие. – К.: 2000. – 544 с.

18. Світова економіка: Підручник /А.С. Філіпенко та ін. – К.: 2000. – 582 с.
19. Финансы и политика корпораций: Сб. науч. статей / Под ред. А.В. Бухвалова. – СПб.: 2000. – 216 с.
20. Хозяйственное право: Учебник / Под ред. Мамутова. – К.: 2002.- 912 с.
21. Экономика предприятия / Под ред. Горфинкеля В.Я. 3-е изд. – М.: ЮНИТИ, 2001. – 367 с.
22. Економіка підприємства: Навч. посібник. / За ред . А.В. Шегди. – К.: Знання-Прес, 2002. – 335 с.
23. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент в організації: Навч. посібник для студ. екон. спец. вузів. – К.:“Кондор”, 2002. – 654 с.
24. Мировая экономика: Учебное пособие для вузов / Под ред. И.П. Николаевой. – М.: 2000. – 575 с.
25. Михасюк І.Р., Мельник А.Ф., Крупка М.І., Залога З.М. Державне регулювання економіки. Підручник. 2-е видання, виправлене і доповнене. / За ред. І.Р. Михасюка . –Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К.: Атіка, Ельга – Н, 2000. – 592 с.
26. Немцов В.Д., Довгань Л.Е. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник – К.: 2001. – 559 с.
27. Основи підприємництва та бізнесу: Підручник / В.К. Збарський, О.І. Стешук / За ред. доц. В.К. Збарського. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 464 с.
28. Рогач О.І. Транснаціоналізація світового господарства та перехідні економіки: навч. посіб. / О.І. Рогач, О.І. Шнирков; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: Вид. центр “Київський ун-т”, 2006. – 302 с.
29. Рудык Н.Б. Конгломеративные слияния и поглощения: книга о пользе и вреде непрофильных активов / Н.Б. Рудык. – М.: Дело, 2005. – 244 с.
30. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Каравела, 2004.- 568 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Тематичний план навчальної дисципліни.....	4
Завдання для практично-семінарських занять.....	9
Порядок поточного і підсумкового оцінювання знань.....	18
Питання до екзамену з дисципліни «Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств».....	20
Тематика науково-дослідних робіт студентів.....	23
Література.....	25

Методичне видання

Методичні рекомендації
з організації самостійної роботи студентів
з дисципліни «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств»
для студентів спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства»
всіх форм навчання

Укладач: Мехеда Н.Г.

Комп'ютерне верстання:

Підписано до друку 25.03. 2014. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. . Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кімн. 117,

Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33,

e-mail: vydav@cdu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК №3427 від 17.03.2009 р.
